

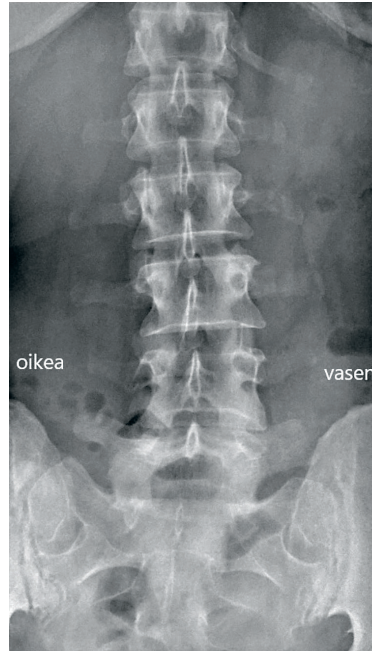
Varjoon jääneet

Parhaassa iässä oleva perusterve potilas kaatui liukkaalla kelillä. Kaatumisen yhteydessä alaselkä osui rappuseen ja kipeytyi voimakkaasti. Varaaminen vasemmalle jalalle oli kivun takia mahdotonta. Lisäksi vasemmassa jalassa oli kauttaaltaan heikompi tunto. Vähiten kipua tuntui selinmakuuasennossa. Ratsupaikka-anestesiaa tai pidätyskyvyttömyyttä ei esiintynyt.

Potilaasta otettiin lannerangan natiivikuva (**KUVA 1**). Sen jälkeen päätettiin tehdä vielä tietokonetomografia. Mistä oli kyse? Vastaus on sivulla 71.

Vastausvaihtoehdot:

- a) Ei mitään poikkeavaa, ilmeinen selkävienähdys
- b) Destruktio oikeassa suoliluussa
- c) Nikamasolmun murtuma
- d) Okahaarakkeen murtuma
- e) Poikkihaarakkeen murtuma
- a) Virtsatiekiviä vasemmalla

KUVA 1. Lannerangan AP-suuntainen natiivikuva.

Varjoon jääneet

Vasemmalla puolella havaittiin poikkihaarakkeen hyväasentoiset murtumat tasolla L1–3 (**KUVAT 2 ja 3**). Poikkihaarakkeen murtuma on yleisin nikamakaaren murtuma ja kolmanneksi yleisin selkärankamurtuma nikamasolmun yläpäätelevyn ja kompressiomurtuman jälkeen (1). Poikkihaarakkeen murtuma on aina stabiili selkärankamurtuma, joka yleisimmin tapahtuu lannerangan ylimmissä nikamissa. Tavallisesti murtuu muutama peräkkäinen poikkihaarakke.

Tietokonetomografiassa todettavista poikkihaarakkeen murtumista melkein 60 %:a ei löydetä natiivikuvasta (2). Kirjallisuuden mukaan melkein 35 %:lla (20–50 %) potilaista, joilla on useita poikkihaarakkeiden murtumia, on myös liitännäisvamma, kuten maksan, pernan, munuaisen tai pallean vaurio (2). Lisäksi lannerangan kuvaa katsottaessa kannattaa muistaa, että luutumaton poikkihaarakkeen tumake voi näyttää murtumalta. Trauma-anamneesi ja vertailukuva auttavat erotusdiagnostiikassa. ■

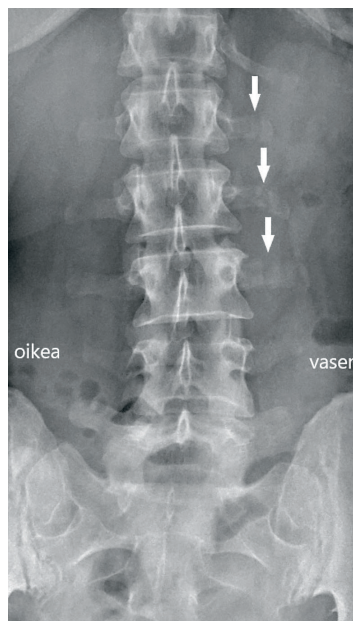
JULIA FILIPPOVA, LL, radiologiaan erikoistuva lääkäri

HUS, Kuvantaminen

Kymenlaakson keskussairaala

KIRJALLISUUTTA

1. Blanco Sequeiros R, Koskinen SP, Aronen HJ, ym. Kliininen radiologia. Helsinki: Kustannus Oy Duodecim 2017.
2. Patten R, Gunberg S, Brandenburger D. Frequency and importance of transverse process fractures in the lumbar vertebrae at helical abdominal CT in patients with trauma. Radiology 2000;215:831–4. doi:10.1148/radiology.215.3.r00jn27831

KUVA 2. Poikkihaarakkeiden murtumat vasemmalla tasolla L1–3 (nuolet).

KUVA 3. Tietokonetomografiakuvasta tehty reformaatti, jossa katsotaan lannerankaa posterio-risuunnasta. Nuolet osoittavat vasemman poikkihaarakkeen murtumat.